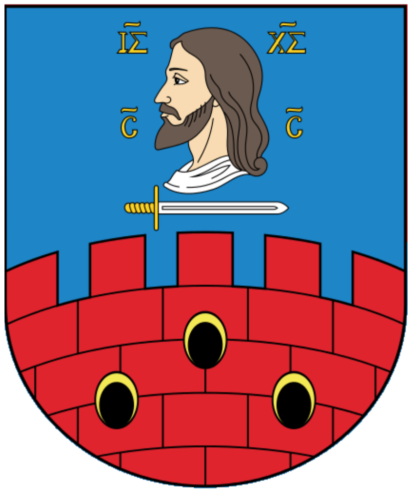

ДЗВІНСКІ ЎЗГОРАК

Кроч на свой родны, дзвінскі ўзгорак, каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №2 (144)
ЛЮТЫ 2022 ГОДА

ПАМЯЦЬ

КНІГА ПРА «СТАЛІНСКІЯ» РАССТРЭЛЫ

Кніга мае назву «Віцебскія Курапаты» і змяшчае больш за 40 аповедаў жыхароў Віцебскага раёна і Віцебска.

Яны або былі сведкамі страшных падзей у сваёй мясцовасці, або чулі пра гэта ад сваіх старэйшых сваякоў ці знаёмых.

У зборніку ёсць некалькі тэматычных раздзелаў, кажа адзін з першых чытачоў, віцебскі актывіст Канстанцін Смолікаў:

— *Кніжка змяшчае раздзелы, якія тычацца розных геаграфічных месцаў, дзе адбываліся расстрэлы падчас сталінскага тэрору. Гэта вёскі Хайсы, Паляі, урочышча Цёплы лес.*

Неабыякавыя грамадзяне Рэспублікі Беларусь там папрацавалі — зрабілі ўсё, каб гэтыя месцы выглядалі як мемарыяльныя, сваімі сіламі даглядаюць гэтыя месцы. Неабыякавыя людзі збіралі успаміны мясцовых жыхароў яшчэ з 1990-х гадоў. На жаль, частка рукапісных занатовак ужо страчаная, а вось частку магнітафонных запісаў, зробленых у вёсцы Паляі, удалося захаваць на старонках кнігі.

Калі ў 2014-м годзе стала вядома пра масавыя пахаванні расстраляных людзей каля вёскі Хайсы, апытваць людзей скіраваўся туды Ян Дзяржаўцаў:

— *За некалькі год мы знайшлі каля 30-ці чалавек, якія ведалі пра расстрэлы. У асноўным гэта былі нашчадкі відавочцаў, але быў і адзін відавочца. Гэта Ганчароў Зміцер Сцяпанавіч, як на ўласныя вочы бачыў, як у лес машынамі вазілі людзей, і чуліся стрэлы.*

Сабраныя успаміны, зафіксаваныя на відэакамеру, Ян Дзяржаўцаў паказваў і прадстаўнікам мясцовых уладаў — з прапановай, каб афіцыйна ўшанаваць памяць бязвінных ахвяраў сталінізму. Аднак сведчанні людзей не былі прынятыя ў якасці доказаў, і факты расстрэлаў у Віцебскім раёне падчас сталінскага тэрору дагэтуль застаюцца непрызнанымі.

Васіль Кажух
"Народныя навіны Віцебска"

МАЁМАСЦЬ

НЕРУХОМАСЦЬ ЗА БАЗАВУЮ

Усяго за студзень бягучага году прададзена 11 аб'ектаў на суму больш за 500 тысяч рублёў, з іх на аўкцыёнах з пачатковай цаной у памеры 1 базавай велічыні — 9 аб'ектаў.

Усяго ж у 2022 годзе да продажу на аўкцыёне, арганізаваным камітэтам, запланавана больш за 340 аб'ектаў рэспубліканскай і камунальнай уласнасці, якія не выкарыстоўваюцца. З іх больш за 150 будуць выстаўлены ўпершыню.

З агульнай колькасці прапанаваных да продажу капітальных забудоваў значную частку складаюць аб'екты сацыяльнай сферы ў сельскай мясцовасці. У спісах на продаж значыцца больш за 100 будынкаў школ і дзіцячых садкоў.

Астатнія 195 дзейных сярэдніх і іншых навучальных установаў, якія размешчаныя ў вёсцы ў 21 раёне Віцебскай вобласці, хутка могуць апынуцца ў ліку закрытых і стануць аб'ектамі таргоў за 1 базавую велічыню, таму што дэмаграфічная сітуацыя ў вобласці блізкая да катастрафічнай.

Разам з былымі аб'ектамі адукацыйнай інфраструктуры пойдуць «з малатка» таксама 30 сельскіх дамоў культуры і бібліятэк, якімі карысталіся раней вясковыя жыхары вобласці.

Камітэтам «Віцебскаблмаёмасць» таксама прапануюцца розныя адміністрацыйныя і вытворчыя будынкі: склады, гаражы, магазіны і шэраг іншых аб'ектаў. Аднак на гэтыя аб'екты попыт на рынку нерухомасці невысокі.

У Віцебскім раёне запланавана ыдапродажутолькіневыкарыстоўваемы будынак дзіцячага садка з абсталяваннем у вёсцы Палудзеткі, Бабінічскага сельсавета па вуліцы Школьнай, дом 3 з 48 прапанаваных на аўкцыёнах да 1 сакавіка бягучага года.

А.Адамаў

ЦЭНТР УВАГІ

МОСТ ЗАКРЫТ. А МОЖЕТ ТАК И НАДО?

Жители почти 20 пятиэтажек на улицах Гралёвской и Молодёжной в Рубе с закрытием моста через глубокий овраг почувствовали себя отрезанными от мира.

Сейчас, чтобы пожилым людям добраться до сберкассы, почтового отделения, в поликлинику и аптеку, посетить церковь, а молодым мамочкам отправить детей в сад, приходится обходить овраг, тратя на это лишние полкилометра и драгоценное время.

Об этом говорили многие рубовчане, с которыми мы встретились, чтобы выяснить причину возникшей проблемы. А подсказала ее жительница улицы Гралёвской Роза Гузей, позвонив на «горячий телефон» редакции. 86-летняя жительница поселка недоумевала, почему еще крепкий настил моста, который требовал небольшого ремонта, в сентябре демонтировали, и до сих пор никаких работ на этом объекте не проводится.

Возле моста вертелись двое школьников, которые изучали глубину оврага. Неужели примерялись преодолеть крутые склоны пешком?! Познакомились. Четвероклассник Егор Сиротенко проживает на том берегу. Он сообщил, что ему теперь приходится вставать намного раньше обычного, чтобы добраться до школы. С другом Ярославом Медведевым раньше на мосту встречались, чтобы после школьных занятий поиграть на стадионе.

– Для меня закрытие моста равносильно катастрофе, – поделилась молодая мама Ольга Богданович, которую мы застали возле продуктового ларька. – Водить ребенка по бездорожью в детский сад – наказание. Вот и сейчас оставила одного дома, у самой сердце не на месте, вприпрыжку побегу обратно и все равно потрачу минут 20 на дорогу. Раньше справилась бы за пять.

– Когда со своего берега на другой стороне оврага видим на улице Центральной, всего в 100 метрах, ларек «Ганна», где постоянно отоваривались и к которому по мосту было рукой подать, вспоминаем пословицу: «Видит око, да зуб неймет». Теперь приходится делать большой круг. А ведь мы не молодые, по скользкой дороге ходить по Рубе кругами нам тяжело и небезопасно, – жаловалась пенсионерка Зоя Таболенко, согласившись показать дорогу, по которой они сейчас обходят овраг в том месте, где он теряет крутизну.

По пути постоянно встречались пожилые люди и школьники, которые или шли навстречу, или обгоняли нас. Движение активное. Действительно потребовалось больше 20 минут, чтобы подойти к мосту с другой стороны.

Рубовчане недоумевают, почему перекрыли мост и тем самым кратчайший путь, которым пользовались жители большого микрорайона? Почему с сентября не ведутся никакие работы? Дозвониться до соответствующих служб, чтобы прояснить ситуацию, у них не получается.

Некоторые жители высказывали обиду, что присоединение Рубы к городу не влияет, к сожалению, на оперативное решение поселковых проблем.

Елена БАШУН
vitvesti.by

“ДАЖЫНКІ – 2022”

В ЯНОВИЧАХ – «ДАЖЫНКІ-2022»

Работа по подготовке к главному сельскохозяйственному форуму уже началась.

Согласно плану-проекту мероприятий, запланированных к реализации, в горпоселке значительно преобразятся объекты жилищно-коммунального хозяйства, транспорта, связи, места общего пользования. Так, планируется установка, ремонт и покраска ограждений в г. п. Яновичи и д. Семино; комплексное обустройство дворовых территорий в населенных пунктах Яновичского сельсовета (озеленение, санитарная очистка и уборка территории, удаление сорной растительности); установка малых архитектурных форм, беседок, скамеек, разбивка цветников.

Государственное предприятие «ЖРЭП Витебского района» проведет укладку асфальта по основным улицам, установит ограждения и обустроит места временного складирования мусора на гражданском кладбище горпоселка. Также силами предприятия будет выполнено грейдирование и отсыпка ПГС на отдельных улицах.

УП «Витебскводоканал» намерено произвести ремонт проблемных участков водопровода, покраску водозаборных башен в г.п. Яновичи, д.д. Глазомичи и Семино.

ГП «ВПКиТС» предстоит выполнить реконструкцию здания котельной «Яновичи-школьная» с благоустройством прилегающей территории, а также текущий ремонт зданий котельных «Яновичи-центральная», «Яновичи-больничная», реконструировать сети теплоснабжения частного жилого дома по ул. Унишевского, 44.

Преобразятся к празднику объекты образования, культуры, здравоохранения, социальной защиты населения, торговли, почтовой связи и оказания бытовых услуг. Как рассказал и.о. председателя Яновичского сельисполкома Александр Москалев, большой ремонт будет проведен в местной средней школе и дошкольном учреждении. В горпоселковом Доме культуры помимо выполнения строительных работ в планах — приобретение кресел в большой зал, сценического занавеса, мебели и аппаратуры. Библиотека пополнится новыми стеллажами, мебелью, компьютерами.

Это далеко не все мероприятия, которые запланированы в рамках подготовки горпоселка к «Дажынкам». Ремонтные и строительные работы только набирают силу для того, чтобы населенные пункты сельсовета в нарядном убранстве встретили гостей и участников праздника.

Александр Москалев призывает сельчан присоединиться к наведению порядка и внести свою лепту в благоустройство населенных пунктов: заменить покосившиеся заборы, вырубить возле приусадебных участков древесно-кустарников растительность, убрать мусор.

Елена Муравьева
«Жыццё Прыдзвіння»

СПОРТ

В НОВКЕ СВОЙ ТИР

Активная подготовка по реализации этого проекта ведется уже сейчас. Причем в процессе принимают участие не только педагоги и учащиеся, но и родители.

Координирует их деятельность руководитель по военно-патриотическому воспитанию Сергей Кореневский. Так, трудовой десант уже освободил будущее помещение тира от ненужных вещей, навел в нем порядок.

По словам Сергея Кореневского, ребята с нетерпением ждут уроки по практической стрельбе, которые пройдут в рамках изучения курса допризывной подготовки. Он уверен, что тир откроет перед учащимися совершенно новые возможности: они смогут освоить и закрепить навыки стрельбы, а это очень важно, ведь для достижения результатов необходимо постоянно оттачивать свое мастерство.

А.Смоленский

ПАДАТКІ

СІСТЭМА ГАТОВА ДА КАНТРОЛЮ

З 1 сакавіка 2021 года ў Беларусі ўступіў у сілу абноўлены КаАП, які прадугледжвае магчымасць фота-і відэафіксацыі правапарушэнняў у сферы дзяржтэхагляду.

Сістэма, якая забяспечвае кантроль гэтых парушэнняў, у тым годзе так і не зарабіла, але цяпер цалкам гатовая, піша Zerkalo.io.

На сённяшні момант усе тэхнічныя нюансы вырашаныя, сістэма фотафіксацыі гатовая да работ па масавым кантролі за парушэннямі ПДР.

У адпаведнасці з ч. 4 арт. 18.11 КаАП кіраванне транспартным сродкам, у дачыненні да якога не выдадзены дазвол на допуск да ўдзелу ў дарожным руху, калі ўласнікам (уладальнікам) аўто з'яўляецца фізічная асоба, цягне накладанне штрафу ў памеры да трох базавых велічынь. Частка 5 гэтага ж артыкула прадугледжвае накладанне штрафу на індывідуальнага прадпрымальніка або юрыдычную асобу ў памеры да дзесяці базавых велічынь.

Нагадаем, пасля прыняцця новага КаАП з'явіліся чуткі, што штрафы за няпройдзены тэхагляд пачнуць дасылаць па пошце ўжо з 1 сакавіка, што выклікала небывалы ажыятаж на станцыях дыягностыкі. Аднак норма ў 2021 годзе так і не запрацавала: ДАІ і іншым зацікаўленым спатрэбіўся час, каб наладзіць працу сістэмы.

Цяпер жа камеры будуць фіксаваць нумары аўтамабіляў, звяраць звесткі з базай, і калі машыны ў спісе тых, хто прайшоў, не будзе, уласніку прыйдзе «ліст шчасця».

А.Смаленскі

АГРАТУРЫЗМ

НАВОШТА ДУШЫЦЬ АГРАСЯДЗІБЫ?

Для гаспадароў аграсядзіб надышлі трывожныя часы: падобна, за іх узяліся. Ужо сёлета плаціць у бюджэт трэба не 58 рублёў, а 372. Але гэта яшчэ паўбяды.

Зусім хутка чакаюцца дзве куды больш сур'ёзныя заканадаўчыя інавацыі, якія абяцаюць падатак на выручку і пару непераадольных для многіх абмежаванняў. Пра тое, што чакае аграсядзібы, разважае ў СН-плюс Ян Бертановіч.

Шляхціц на сваім гародзе

Незабыўны ўказ аб развіцці аграэкатурызму быў прыняты ў 2006 годзе — у пару максімальна «заціснутай» асабістай ініцыятывы, успадкаванай з савецкіх часоў. Знайсці тады на перыферыі натуральную каву і гатэль з гарачай вадой было чымсьці з разраду фантастыкі.

І вось, поспех ініцыятывы перасягнуў усе чаканні. Аграсядзібы сталі расці як грыбы пасля дажджу. На сённяшні дзень іх амаль тры тысячы!

Эксперымент прынёс нечаканыя вынікі. «Зарэгуляванасць» чыноўнікі звычайна тлумачаць клопатам пра людзей. Але тут здарылася нешта дзіўнае. Натоўпаў падманутых, атручаных і траўмаваных кліентаў аграсядзіб чамусьці не з'явілася.

Рэкламацыі бывалі рэдка, а канфлікты калі і мелі месца, то вырашаліся палюбоўна. Чалавек з чалавекам як-небудзь дамаўляўся.

Зямля пад асфальтам

Ну, здавалася б, у чым бяда? Усе плацяць — а вы што, лысыя?

Тут справа вось у чым. Высокамаржынальным бізнэсам агратурызм ніяк не назавеш. Думаю, мала хто з гаспадароў ужо паспеў вярнуць укладзеныя грошы. Хутчэй, гэта своеасаблівая форма існавання — не толькі эканамічнага, але яшчэ і ментальнага.

Менталітэт тут наогул адыгрывае асаблівую ролю. Апісаны Коласам і іншымі нашымі класікамі піетэт перад «сваёй зямлёй» (у сэнсе канкрэтнага ўчастка, а не той Зямлі, якая з вялікай літары) перадаецца нават праз пакаленні.

І вось, нейкім цудам асобныя гарадскія жыхары сталі перабірацца ў вёскі. Хтосьці нават прадаў выгадны бізнэс або пакінуў добрую пасаду. Сярод гаспадароў аграсядзіб такіх прыкладаў нямала.

Хтосьці нікуды не перазджаў, але атрымаў стымул застацца — разам з дадатковай крыніцай даходу. У вёсках, як мы ведаем, на адзін заробак не пражывеш.

Хтосьці займеў магчымасць увасобіць свае запаветныя творчыя памкненні.

Так з'явіліся дзясяткі тэматычных сядзіб: шляхецкіх, конных, індзейскіх, кавальскіх, пчаліных, для фанатыкаў старой тэхнікі... і, вядома, этнаграфічных.

Зламаюць, але не даб'юць?

Сказаць, што гэтыя новаўвядзенні (калі яны будуць прынятыя ў такім выглядзе) паставяць крыж на тутэйшым агратурызме, будзе перабольшаннем.

Так, хтосьці плюне і зачыніцца, але большасць прылаўчыцца да новых умоў. Куды ж дзецца то, калі столькі ўсяго ўкладзена?

Але пра далейшае развіццё сферы (а пакуль яно было даволі-такі дынамічным) гаворкі ўжо не ідзе.

Яшчэ адзін момант — чыста псіхалагічны, камунікатыўны. Многія скептыкі першапачаткова сцвярджалі, што добразычлівасць дзяржавы — гэта не больш чым выкрут. Як у гульні ў напарсткі, дзе спачатку заўсёды выйграеш. Але энтузіясты хоць і сумняваліся, а рабілі. Тым больш на старце ніхто ж не папярэджваў, што ўмовы могуць змяніцца.

Калі яны расчаруюцца, гэта стане павучальным прыкладам для іншых. Камунікацыя паміж ініцыятыўнай асобай і дзяржавай стане яшчэ больш нацягнутай. І хоць забі — незразумела: навошта і каму гэта трэба?

А.Смоленскі

БЯСПЕКА

БЯСПЕЧНЫ ГАЗ

На Нацыянальным прававым партале Беларусі апублікаваны тэкст пастановы ўрада ад 16 лістапада 2021 года, згодна з палажэннямі якога змяняюцца правілы карыстання газам у побыце.

Цяпер паводле абноўленых Правіл карыстання газам у побыце, спажыўцы абавязаныя заключыць дзве дамовы або падзяліць раней заключаную на дзве. Першую на газазабеспячэнне, другую — на тэхнічнае абслугоўванне бытавых газавых прыбораў.

Адзначаецца таксама, што ўтрыманне газавага абсталявання ў спраўным стане і яго абслугоўванне становяцца клопатам уласніка. Тычыцца гэта як грамадзян, фізічных асоб, так і арганізацый, юрыдычных асоб.

Пакуль нічога не кажуць пра штрафныя санкцыі ці папярэджанні, хто будзе кантраляваць выкананне гэтай пастановы, а таксама магчымае адключэнне газа гаспадарам, якія не заключылі новыя дамовы.

А.Адамаў

ПРАВЫ

АБМЕЖАВАЛІ ВЫЕЗДУ ЗА МЯЖУ? ПАРУШЫЛІ ПРАВЫ!

Юрысты зрабілі высновы, што пастанова аб прыпыненні выезда за мяжу цалкам парушае закон.

10 снежня 2020 году зьявілася пастанова Савету Рэспублікі Беларусь, паводле якой было прынятае рашэньне часова прыпыніць перасячэньне мяжы Беларусі на выезд грамадзянамі Рэспублікі Беларусь, а таксама замежнікамі, якія маюць дазвол на сталае ці часовае пражываньне на тэрыторыі Беларусі, на аўтадарожных пунктах пропуску, на чыгуначных вакзалах і рачных портах. Пастанова набыла моц 21 сьнежня 2020 году і дзейнічае дагэтуль — ужо больш за год.

Юрысты прааналізавалі пастанову з пункту гледжаньня правоў чалавека і прыйшлі да наступных высноваў.

Агульныя высновы:

- абмежаваньні на выезд грамадзян Рэспублікі Беларусь са сваёй краіны ўведзеныя пастановай ураду, а не законам. Законы, згаданыя ў прэамбуле пастановы, не ўтрымліваюць падставаў, паводле якіх правa на свабоду перамяшчэньня можа быць абмежаванае ў інтарэсах абароны здароўя насельніцтва;

- уведзеныя абмежаваньні не адпавядаюць прынцыпам законнасьці, неабходнасьці і сувымернасьці;

- выяжджаць са сваёй краіны могуць толькі грамадзяне з пэўнымі мэтамі і з дакумэнтамі, якія пацьвярджаюць гэтыя мэты. Аднак у дзяржавы няма паўнамоцтваў вызначаць мэты выезду;

- абмежаваньні на выезд праз наземныя пункты пропуску дзейнічаюць ужо больш за год, што не адпавядае прынцыпу сувымернасьці, паводле якога допускаецца толькі кароткачасовае абмежаваньне права пакідаць сваю краіну;

- уведзеныя абмежаваньні супярэчаць асноватворным прынцыпам роўнасьці і недыскрымінацыі, бо абмежаваньні распаўсюджваюцца толькі на наземныя пункты пропуску.

"Віцебская вясна"

КАМПАНІЯ

УЧАСТКІ ПА ВОБЛАСЦІ ВЫЗНАЧАНЫ

Згодна з графікам правядзення рэферэндуму раённыя выканаўчыя камітэты Віцебскай вобласці завяршылі вызначэнне межаў выбарчых участкаў.

Згодна з данымі галасаванне будуць весціся на крыху больш за 700 участкаў для галасавання, у тым ліку на двух дзясятках участкаў, размешчаных у санаторыях, прафілакторыях, дамах адпачынку, арганізацыях аховы здароўя і воінскіх часцях. Правам прагаласаваць могуць скарыстацца 840 тыс. грамадзян, якія жывуць у межах паўночнага рэгіёна Беларусі.

Самая вялікая колькасць месцаў для галасавання на рэферэндуме адведзена ў Аршанскім раёне, дзе мясцовы раённы выканаўчы камітэт вызначыў 95 участкаў. Другім па гэтым паказчыку ідзе Першамайскі раён Віцебска з 72 участкамі, дзе ў спісах выбаршчыкаў больш за 130 тыс. грамадзян, якія маюць права голасу.

Найменшай колькасцю ўчасткаў для галасавання вызначылі выканкамы Дубровенскага і Ушацкага раёнаў Віцебскай вобласці -- 9 і 12 участкаў адпаведна. У сярэднім жа па 18-ці сельскіх раёнах вобласці колькасць участкаў вагаецца ад 18 да 25.

А.Адамаў

РЕФЕРЕНДУМ

«В ТЕКСТ ОБНОВЛЁННОЙ КОНСТИТУЦИИ ЗАЛОЖИЛИ БОМБУ»

Колумнист «Народной воли» Светлана Калинкина отмечает в своем издании об уточнении в основной закон, которое означает возврат во времена СССР.

— Белорусам обещали, что обновленная Конституция будет рывком к демократии и народовластию, но в последний момент в текст была заложена бомба, — пишет Светлана Калинкина. — На народное обсуждение выносился проект Основного закона, в котором было зафиксировано, что «демократия в Республике Беларусь осуществляется на основе многообразия политических институтов, идеологий и мнений».

Однако в проекте, который предложен на референдум, формулировка изменена. Теперь часть первая статьи 4 гласит: «Демократия в Республике Беларусь осуществляется на основе идеологии белорусского государства, многообразия политических институтов и мнений».

Уточнение существенное. Потому что оно означает возврат во времена СССР, когда коммунистическая идеология была государственной, Компартия имела статус «руководящей и направляющей силы общества», а государственную политику априори надо было считать правильной и справедливой.

Устроили конвейер репрессий, расстреливали людей. Правильно!

Раскулачивали и выселяли с нажитых мест крестьян, уничтожили самый цвет сельского хозяйства. Слава Советской стране!

Голодомор. Так и надо!

Объявили антинаукой генетику. Партия не может ошибаться...

Работа за трудодни-палочки, ГУЛАГ, ввод войск в Афганистан, отсутствие в магазинах элементарных вещей в угоду гонке вооружений и поддержке стран Африки...

Всё соответствовало государственной идеологии. И теперь мы к этому возвращаемся. С тем лишь отличием, что в Конституции, по которой белорусам предложено жить в XXI веке, не предлагается однопартийная система.

Партий может быть несколько. Но из новой формулировки статьи Конституции вытекает, что все партии должны быть провластными. Гайдукевич со своими друзьями остается, а Борисов с социал-демократами — на выход!

И логика тут простая. Кто проводит государственную идеологию? Власть. Если вы против власти или ее каких-то действий, значит, это уже не та демократия, которая предусмотрена нашей Конституцией.

При этом что такое идеология белорусского государства, вопрос так до конца и не выясненный. Несмотря на то, что на эту тему написаны книги и учебники, курс идеологии преподают в вузах, идеологи работают на предприятиях. Но если попросить сформулировать четко и ясно, то внятного ответа не будет.

По содержанию, это, скорее всего, то, что скажет Лукашенко. Скажет «Придерживаемся политики многовекторности» — значит, многовекторность. Скажет «На Западе враги, а Беларусь — осажденная крепость» — значит, отгораживаемся от мира.

Если говорить о сути, то идеология белорусского государства в нынешней стадии — это иллюстрация старой советской песни: «Мы мирные люди, но наш бронепоезд стоит на запасном пути».

По форме... А формы нет. Потому что идеология государства — это национальная идея, объединяющая, мобилизующая, позволяющая людям разных убеждений прийти к осознанию общих ценностей, способствующая установлению в обществе атмосферы согласия и созидания.

На эту тему сказано много слов, написано много книг. Но национальную идею белорусское государство так и не сформулировало. Не скажешь же, что наша идея — сохранение у власти Александра Лукашенко и тех, кто рядом с ним.

Еще в конце XIX века белорусская интеллигенция поставила вопросы: «Откуда мы? Кто мы? Куда мы идем?» И сформулировала национальную идею о белорусской государственности.

Теперь у нас есть государство. Но где в этом государстве белорусы? Кто в этом государстве рядовые граждане? Куда мы движемся, руководимые государственной идеологией, сформулированной на уровне «за всё хорошее, против всего плохого»? Ответов на эти вопросы нет.

И теперь нам предложено согласиться с тем, что в Беларуси будет воплощена в жизнь армейская «шутка юмора»: «Пункт 1. Командир всегда прав. Пункт 2. Если командир не прав, читай пункт 1».

И это совсем не смешно.

Светлана Калинкина
www.nv-online.info

АНАЛІТЫЧНЫ ПОГЛЯД

“ЦУДАЎ НЕ БЫВАЕ — З АДЗІНСТВАМ СТАЛА ЗУСІМ КЕПСКА”

Экс-кандыдат у прэзідэнты-2006 Аляксандр Мілінкевіч расказаў «Филину» пра нязздзейсненую мару Лукашэнкі.

— Лукашэнка звярнуўся да беларусаў, што з’ехалі з краіны пасля падзей 2020 года. Маўляў, вяртайцеся, падайце на калені, кайцеся. На вашу думку, навошта сёння спатрэбілася такое «запрашэнне» вяртацца? Гэта спроба прадэманстраваць канчатковую перамогу над грамадствам? Ці завуаляваная пагроза: сядзіце за мяжой і не думайце вяртацца? І ці паедуць дамоў беларусы пасля такіх «прапаноў»?

— У гэтым шчырым звароце такая жаданая і нязздзейсненая мара мінулага «Года народнага адзінства»: усе на каленях — лаяльныя ўвесь час дзякуюць, «беглыя» бесперапынна каюцца.

Але цудаў не бывае. З адзінствам стала ну зусім кепска. Нявольнікі баяцца будучыні, таму яе і не маюць. Яе стварае не пуга, а грамадскі дыялог і ўзаемапавага.

Беларусы, якія пасля неверагодных пратэстаў у абарону годнасці аказаліся не па сваёй волі за мяжой, не адгукнуцца на непрыстойнае «запрашэнне» вяртання.

Прыйдзе час і абсалютная большасць з іх, адукаваных, неабыкавых, прыстойных, з высока паднятай галавой вернецца будаваць новую краіну — беларускую і еўрапейскую Беларусь на месцы ваяўнічай, агрэсіўнай тэрыторыі паміж Расіяй і Польшчай.

— Загучалі пагрозы адабраць маёмасць. Ці бачацца Вам тут гістарычныя паралелі? Якую пагрозу нясе гэтая ініцыятыва, калі яна будзе ўсё ж рэалізаваная, калі адбіранне маёмасці набудзе масавы характар?

— Экспрапрыяцыя — гэта шлях да самазабойства ўсялякіх дыктатур з таталітарызмамі.

Як у той прытчы пра бальшавікоў:

— Аб чым яны там крычаць на вуліцах? Яны хочуць, каб не было багатых.

— Дзіўна, а нашы продкі змагаліся, каб не было бедных...

У беларусаў абвостранае пачуццё справядлівасці, гэта была б гульня з агнём.

— Калі казаць агулам пра атмасферу ў краіне. Палітолагі гавораць пра сталінізацыю рэжыма. Ці згодны вы з такой думкай? Як доўга ўлада можа пратрымацца ў такім рэжыме, не маючы рэсурсаў, акрамя дапамогі з Масквы, што робіцца ўсё меншай?

— Мінулым летам вядомы быў пасол заходняй краіны ў Беларусі запытаўся ў мяне: «Як у вас справы?». Я адказаў — як у Польшчы ў час увядзення ваеннага становішча ў 80-х. Ён сумна ўсміхнуўся і адказаў — вы жывеце напярэдадні 1937 года.

Тады мне не хацелася верыць, тым больш, я ж на месцы, а ён недзе там. А дыпламат меў халодную рацыю, мы ж зачаста думаем так, як нам прыемней.

Відавочна, што краіна рухаецца да сталінізма, пра які, не маючы дастаткова волі і веры, мы так і не сказалі праўды пасля Перабудовы. За гэты грэх зараз пакутуем.

Як доўга можа пратрымацца рэжым? Ведаю, што Паўночнай Карэі ў нас не пабудуеш, бо мы ў большасці ўжо дакладна не homo sovieticus. Дыктатура адыдзе, невядома толькі калі і якой цаной.

А яна можа быць і вялікай. Напрыклад, калі Пуціну ўсё ж захочацца вайны з Украінай, і Крэмль па-майстэрску разыграе так, каб яе распачаў Мінск у адказ на «памежную правакацыю бандэраўцаў». А Масква проста прыйдзе на дапамогу брацкаму народу.

Сяргей Васілеўскі
gazetaby.info

РОСТ ЦЭН

ЧАМУ РАСТУЦЬ ЦЭНЫ І КАМУ ГЭТА ВЫГАДНА?

Тэма росту цэн у апошні час не сыходзіць, як раней казалі, з газетных старонак. З інфляцыяй ніхто не можа даць рады, прадукты харчавання даражэюць прама на вачах, хатнія гаспадыні ў шоку... Рост цэн выгадны дзяржаве, абгрунтоўвае калумніст Office Life Віталь Чуясаў.

З апошніх навін яскравы прыклад: раскрыццё «змовы» ўладальнікаў баршчэвага набору — агароднінных баз, якія паднімаюць кошты на базавыя для харчавання беларусаў карняплоды. Я спецыяльна не выкарыстоўваю абарот «неабгрунтавана падымаюць», таму што «абгрунтаванні» ў той канфігурацыі эканомікі, якая склалася цяпер у свеце, могуць быць самыя камічныя. Прыкладаў тлумачэнняў росту цэн маса: ад крызісу сусветных лагістычных ланцужкоў і палітыкі раздачы практычна дарма грошай у ЗША бізнесу і насельніцтву да неўраджая грэчкі дзе-небудзь у сярэдняй паласе Расіі. Але тэма гэтай калонкі некалькі іншая — распавесці, каму выгадны рост цэн.

Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі правяла маніторынг, які паказаў, што «павелічэнне кошту прадуктаў харчавання часам апярэджвае рост заробкаў».

Адказ на паверхні: рост цэн выгадны дзяржаве. Гэта зусім не парадокс, як можа падацца з першага погляду. Так, мы прывыклі, што якраз дзяржава ў асобе розных яе прадстаўнікоў найбольш актыўна «змагаецца» з інфляцыяй. Але любыя статыстычныя даныя пакажуць, што ў гэтай «барацьбе» дзяржава часцей за ўсё прайграе з буйным лікам і цэны няўхільна растуць. Тлумачэнне вельмі простае, і яно звязана з асаблівасцю фарміравання бюджэтных даходаў — у прыватнасці, з удзелам у іх падатку на дабаўленую вартасць (ПДВ).

Цяпер для беларускага бюджэту ПДВ — галоўны сістэмаўтваральны падатак. На 2022 год, напрыклад, ён павінен забяспечыць прыкладна 53 працэнты даходаў

(працяг на стар. 4)

РОСТ ЦЭН

(пачатак на стар. 3)

рэспубліканскага бюджэту, або больш за трэць кансалідаванага (з улікам мясцовых бюджэтаў). Гэта значыць ПДВ для бюджэту Беларусі — гэта святое, галоўная ікона, на якую павінны маліцца тыя, хто працуе на дзяржаву, адрасаты сацыяльных праграм, пенсіянеры і жыхары бюджэтадэфіцытных беларускіх рэгіёнаў, якія атрымліваюць трансферы з цэнтра для падтрымання сацыяльных стандартаў узору канца XX — пачатку XXI стагоддзя.

Не буду ўдавацца ў хітрасці ўскоснага падаткаабкладання, але калі простымі словамі, то дзейнічае няўхільнае правіла: падвышаюцца цэны — растуць паступленні ПДВ. Далей можна разважаць аб «інфляцыі чаканняў», маральных аспектах сквапнасці і прагі нажывы ўдзельнікаў капіталістычнай, рынкавай, сацыяльна арыентаванай ці іншай эканомікі, але «правіла ПДВ» усё роўна будзе дзейнічаць.

ПДВ — вельмі зручны падатак у плане адміністравання. Не думаю, што мы ад яго адмовімся бліжэйшым часам. Так, калі ўспомніць ліхія 1990-я з галапуючай інфляцыяй, то давайце яшчэ раз на яго памолімся — шмат у чым менавіта ўвядзенню ПДВ мы павінны быць удзячныя за тое, што дзяржаўная бюджэтная сістэма худа-бедна выстаяла, сацыяльная сфера не абрынулася...

Выкладваючы справаздачы па інфляцыі, Нацбанк і Белстат заўсёды акруглялі лічбы да дзесятых, гэта значыць — да адной лічбы пасля коскі. Заўсёды. Але не ў гэты раз, піша праект «Кошт урада».

А што далей?

Польшча з гэтага тыдня часова адмяніла (!) ПДВ на прадукты харчавання. Хаця яны і так у іх абкладаліся па паніжанай стаўцы 5% супраць стандартных 23%. На канец 2021 года рост цэн на прадукты харчавання і безалкагольныя напоі ў гадавым вылічэнні ў Польшчы склаў 8, 6%. На колькі знізяцца (ці прынамсі перастануць расці) тамака цэны на ежу, сказаць пакуль цяжка.

Але мае знаёмыя беларусы, якія жывуць у Варшаве, і так пісалі, што ў польскіх супермаркетах цэннік у пераліку на беларускія рублі такі ж, як у Мінску. А яшчэ я чытаю перыядычна літоўскую прэсу, якая выходзіць на рускай. Апошнім часам там папулярныя гісторыі пра тое, як літоўцы ездзяць на закупы да суседзяў па Еўрасаюзе (зусім як у даканіднья часы — жыхары Брэстчыны і Гарадзеншчыны). І на адной паездцы з тыднёвым закупам прадуктаў першай неабходнасці на сям'ю з чатырох чалавек эканомія складае 50% супраць цэн, якія дзейнічаюць у Літве: €200 (у пераліку на злотыя) супраць €300, якія прыйшлося б заплаціць у літоўскіх крамах. Так, гэта такі спецыфічны турызм, на аматара, але тым не менш...

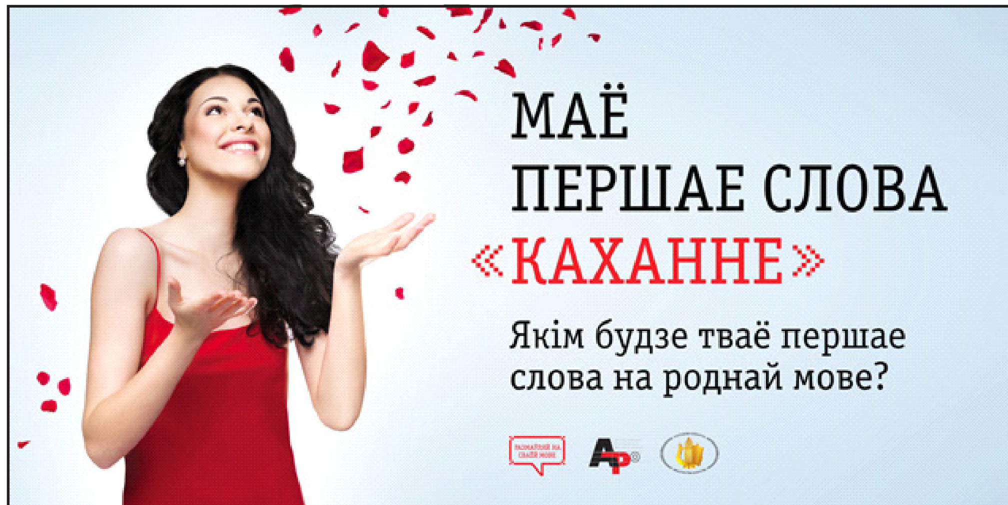
Таму брава польскаму ўраду — ён адзін з нямногіх у свеце (а ПДВ дзейнічае больш чым у 120 краінах свету) вырашыў з сябе пачаць барацьбу з інфляцыяй.

novychas.online

РУСІФІКАЦЫЯ

«ГЭТА ТАКІ ГРЭХ ПЕРАД БОГАМ...»

Паэт і грамадскі дзеяч Уладзімір НЯКЛЯЕЎ: «Нішчэнне ўсяго беларускага самімі беларусамі —гэта такі грэх перад Богам, што яго не адмаліць і ў сямі цэрквах».

«Расію я разумею. У 2024 годзе там выбары. Не будзе, канешне, сілавога захопу Беларусі, будзе паўзучая інкарпарацыя. Па сутнасці, ужо на сённяшні дзень Беларусь расійская» — пра гэта кажа Уладзімір Някляеў для партала «Народная воля»

Яны перакананы, што ў 2024 годзе яны выйдуць на адзіную валюту. Карацей, будзе выглядаць так, што Беларусь добраахвотна, хай і нефармальна, але далучылася да Расіі. Гэта, канешне, падыме палітычны рэйтынг Расіі, і на гэта яны разлічваюць. Яны так, але што мы — беларусы ва ўладзе ці ў апазіцыі? Мы што, можам неяк спавядаць гэтыя самыя ідэі? Мы што, самагубцы? Мы што, не бачым, як развіваецца свет?

Паглядзіце, што ў Італіі робіцца, што ў Іспаніі робіцца, у англічан што робіцца. Ірландцы хочуць быць ірландцамі. Нават тыя італьянцы, якія жывуць у Венецыі, кажуць: мы не італьянцы, мы венецыянцы. Так што песня пра зліццё народаў і нацый у нешта адзінае цэлае спяваецца даўно, але, па-мойму, гэта такая даволі фальшывая песня. Так, чалавецтва ёсць адно цэлае — гэта безумоўна, гэта арганізм адзіны, але кожны чалавек адрозніваецца ад кожнага чалавека. Так і нацыі і народы. А чым можна адрозніваца, калі мы страцім мову, культуру?

Нішчэнне ўсяго беларускага самімі беларусамі — гэта такі грэх перад Богам, што яго не адмаліць і ў сямі цэрквах. Да некага гэта ўрэшце павінна дайсці. Калі інакш нешта, то я тады дарма пражыў жыццё і нічога ў ім не зразумеў".

www.nv-online.info

МЕРКАВАННЕ

КАМУ І ПЕРАД КІМ ТРЭБА КАЯЦЦА?

Падчас нядаўняга Паслання Аляксандра Лука-шэнкі народу і парламенту не было звыклых авацый. Пляскалі слухачы падазрона рэдзенька, іх апладысменты выглядалі, кажучы па-народнаму, як адчэпнае.

Гэта заўважыў і сам выступоўца, пакрыўджана адрэагаваў і публічна папракнуў: маўляў, я тут перад вамі лістом сцялюся, а вы сваіх далоняў шкадуеце. Падобным чынам выпрошвае апладысменты ў раённым Доме культуры сталічны співак, чыя песенная кар'ера падыходзіць да завяршэння.

А неахвотна пляскалі дэпутаты і чыноўнікі таму, што пры ўсім жаданні паверыць у пачутае не маглі. Чаго быў варты, напрыклад, пасаж пра сотні тысяч іракскіх бежанцаў, расстраляных і закапаных польскімі памежнікамі на мяжы пад Гроднам. Такім «адкрыццям» пляскаць не падымаліся рукі нават у тых, хто на падобных форумах заўзята апладзіруе ўжо не першае дзесяцігоддзе.

Заўважна ажывілася зала хіба разы тры-чатыры, калі эмоцыі Лукашэнкі ўсё ж перамаглі нашэсце сонных флюідаў, якія сяго-таго адольвалі проста перад тэлекамерамі.

У адным з выпадкаў пабудку сыграла наступная тырада, што прагучала як прэамбула да страшнага суда. Датычыла яна тых, хто пасля жніўня 2020 года быў вымушаны пакінуць Беларусь.

«Мой вам совет — кайтесь и становитесь на колени. Заплатите штрафные санкции за нанесенный ущерб. Хотя бы частично... Дальше будет хуже. Поэтому домой! На коленях! Ползком! Сопредседателями (камісіі па разглядзе спраў „збеглых". — М.С.) могут быть Генеральный прокурор и наш глашатай Григорий Азарёнок. И будем ориентироваться на решение этой комиссии».

Адразу ўявілася, як дзе-небудзь на Кургане Славы (гэткім сабе аналагу Паклоннай гары) засядае тая камісія, а да кургана на каленях паўзуць з-за мяжы тыя, хто вырашыў пакаяцца перад уладай. У вызначаны час ля кургана тармозіць «Тэсла» («падарунак Маска»), і Аляксандр Лукашэнка проста на капоце ўзгадняе спісы, рабалепна пададзеныя яму «глашатаем» Азаронкам...

Злавіў бы лося, ды не ўдалося, — гаворыць народная прыказка. Разбегліся грамадзяне далёка па свеце, нерат беларускага правасуддзя да іх не дастае. Той самы нерат, з якога ні ў зад, ні ўперад. А ўладзе хочацца, каб нерат той не пуставаў. Бо вяртанне блудных сыноў — карцінка эфектная яшчэ з часоў біблейскіх. Праўда, пасланне Лукашэнкі ў гэтым сэнсе спрацавала з дакладнасцю да наадварот. Калі хто і меркаваў вярнуцца, то цяпер дакладна ў родную краіну не паедзе. Пакуль не зменіцца ўлада.

Тут можна згадаць, як пасля Другой сусветнай вайны па лагерах перамешчаных асоб у Германіі ездзілі савецкія рэпатрыяцыйныя місіі і агітавалі беларусаў вяртацца на радзіму. Угаворвалі лёстачкамі, абяцалі райскае жыццё ў БССР. І сёй-той паддаўся на ўгаворы, сеў у падагнаны цягнік і паехаў у... ГУЛаг гадоў на дзесяць.

Аддамо належнае Лукашэнку — ён гаворыць адкрыта: прыпаўзайце, мы вас тут трохі засудзім, трохі аштрафуем, пракурорскую праверку зладзім, пакаяльныя відэаролікі запішам. Карацей, на літасць не разлічвайце. Плюс да таго адрасаванае апанентам «запрашэнне» прагучала на фоне бясконцых рэпрэсій і судзілішчаў, калі беларускія турмы папаўняюцца новымі і новымі палітвязнямі (іх ужо больш за 1000). Не спыняюцца і палітычныя звальненні — за ўдзел у пратэстных акцыях, за гумарны кепікі з рэферэндуму, за допісы і лайкі ў інтэрнэце.

Дык навошта вяртацца? Ды яшчэ «паўзком і з пакаяннем»?

А калі задумацца, то за што і перад кім павінны каяцца, скажам, старшыні выбарчых камісій, якія на сваіх участках засведчылі паразу Лукашэнкі 9 жніўня? За што і перад кім павінны каяцца журналісты, якія спрабавалі данесці да народа небяспечную праўду? За што і перад кім павінны каяцца спартсмены і айцішнікі, настаўнікі і медыкі, прадпрымальнікі і акцёры, чыя віна толькі ў тым, што яны не жадаюць жыць у хлусні, не хочуць прыслухоўваць сагнутымі ў тры пагібелі лёкаямі на нячыстым валтасаравым гульбішчы?

Каяцца трэба зусім не тым, хто сённа змушаны жыць на ласкáвым хлебе за мяжой, пакінуўшы тут старых бацькоў, любімую працу, утульныя хаты. Каяцца найперш трэба ўладзе — з самага верху да нізу. За тое, што дашчэнту растаптала яго вялікасць закон, кіруючыся незабыўным «не да законаў». За тое, што не пакарала фальсіфікатараў выбарчага працэсу, хоць іх прозвішчы неаднаразова агучваліся ў СМІ. За тое, што кáты і забойцы сталі ў Беларусі недатыкальнымі....

Каяцца трэба перад народам. Бо смешна і недарэчна, калі пракурор і прапагандыст, які атрымліваў на вуліцах аплявухі ад жанчын, выстаўляюцца як нейкі калегіяльны arbiter elegantiarum.

А пакаяўшыся — перадаць стырно ўлады ў чыстыя рукі. Не на спешна сабраным сумніцельным спосабам «усебеларускім сходзе», не пераемніку з загадзя вызначаным узростам «за пяцьдзясят». А абранаму ўсенародна легітымнаму прэзідэнту — на сумленных і празрыстых выбарах.

Інакш нічога добрага ні тых, хто вернецца з-за мяжы, ні тых, хто чакае іх тут, у нашай краіне не чакае.

Міхась Скобла

Публікацыя з № 9 газеты «Народная Воля»

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 15.02.2022 у 17.15
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.